

ZJAVENÉ TAJOMSTVO

Aby sme našli Božiu prítomnosť vo svojom živote, aj my potrebujeme nejakú „púštnu skúsenosť“. Cirkev nám takúto skúsenosť ponúka vo svojich pôstnych obdobiach, napríklad aj v prichádzajúcej Filipovke, no najmä v štyridsaťdňovom Veľkom pôste pred sviatkom zmŕtvychvstania nášho Pána (Paschou).

Púšť obsahuje aj prvok nebezpečenstva. Skúsenosť Izraelitov s púšťou nebola naskrz pozitívna; v skutočnosti bola dôsledkom slabosti ich viery. Neúrodnosť púšte je obrazom boja so Zlým a jeho pokúšaním. Na púšti náš Pán zápasil so Satanom a mnoho raných kresťanov sa rozhodlo pre život na

púšti. Stali sa z nich prví mnísi a prvé mníšky, založili nový a svätý spôsob života, v ktorom zápasili so zlom a porážali ho. Ich cieľom bolo úplne sa otvoriť zjednoteniu s Bohom. Tento zápas sa nazýva askéza, život pokánia.

Každý človek, ktorý chce skutočne nasledovať Krista, sa musí zapojiť do nejakej formy pokánia. Tento spôsob života so sebou prináša riziká, ale bez pokánia nemôžeme rásť v múdrosti a láske. Podobenstvo o talentoch varuje pred nebezpečenstvom falošnej istoty (Mt 25, 14 – 30; Lk 19, 12 – 17).

Exodus bol zároveň príležitosťou pre plnšie zjavenie Boha ako Toho, kto s nami nezaobchádza neosobne, ale ako s osobami. Mojžišovi zjavil svoju slávu (Ex 33, 18 – 19) a hovoril s ním „z tváre do tváre, ako keď sa niekto rozpráva so svojím priateľom“ (Ex 33, 11). Pán dokonca prezradil Mojžišovi svoje meno „Ja som, ktorý som“ (v hebrejčine Jahve). Pán nazýval Mojžiša svojim „dôverným priateľom“. Celý príbeh exodu rozpráva o tom, ako sa Boh hlboko zaujíma o svoj ľud, Hebrejov, a teda aj o nás. Poskytnutie zákona sa sústredilo na desať prikázaní ako súčasť láskyplného Božieho záujmu o ľudí, ako návod k spôsobu života, ktorý sa vyhýba zlu a naplňa nás ako osoby. Prikázania sú menej zákonom než poznaním o pravej Božej ceste.

Opis exode sa nesnaží oslavovať izraelský ľud a zámerne zdôrazňuje chyby a zlyhania jeho vodcov i samotného ľudu. Exodus stavia do centra príbehu Izraela Boha, milosrdného Pána, ktorý vypočuje bezmocným a privedie ich k spásu. Otvára sa nám nový horizont svetla a nádeje, keď sa Boh vykupiteľ stretne so svojím ľudom v jeho zotročení a utrpení. Boh sa stal hlavným protagonistom tohto príbehu, vždy pripravený vykúpiť a zachrániť. Exodus nie je svetskou historiografiou ich počiatkov, ale ohlasovaním „dobrej správy“, ktorá vytvára štruktúru celého náboženského a eticko-sociálneho života židovského ľudu. Ich náboženským a morálnym ideálom zostane chodenie s Bohom.

Počet Izraelitov, ktorí skutočne opustili Egypt, bol malý, ale stali sa zástupcami všetkých, ktorí mali nasledovať. Pomocou svojej účasti na Pasche vierou budú neskoršie generácie mať príležitosť podieľať sa na milosti udelenej týmto niekoľkým. To isté platí aj pre nás kresťanov. Toľkí, koľkí sme, sa tiež podieľame na milosti paschálneho tajomstva, ktoré sa slávi v každej božskej liturgii a obnovuje sa v bohoslužbách Veľkého týždňa a Veľkej noci. Keď sa s vierou zúčastňujeme na týchto sláveniach, stotožňujeme sa s „Paschou“ Ježiša Krista a máme úžitok zo spásonosných účinkov jeho smrti a zmŕtvychvstania.

Boh zmluvy

Príbeh Starého zákona hovorí o vzťahu, ktorý bol uzavretý medzi Bohom a jeho ľuďom. Tento vzťah sa nazýval „zmluva“ či slávnostná dohoda, podobne ako formálna zmluva. Spomedzi rôznych zmlúv v Starom zákone je najväčšia zmluva uzavretá s Izraelitmi prostredníctvom proroka Mojžiša. Pri tejto príležitosti Boh oslobodil ľud z otroctva v Egypte a priviedol ho do zaslúbenej krajiny. Na oplátku mali uctievať jediného, pravého Boha a dostali Desť prikázaní a Zákon, ako sú zaznamenané v prvých piatich knihách Biblie.

Z ostatných zmlúv tá s Adamom vyhlasovala, že ľudia dostanú raj a priateľstvo s Bohom, ak nebudú jesť zo stromu poznania dobra a zla. Zmluva s Noemom vyhlasovala, že Boh už nikdy nezničí svet potopou. Zmluva s Abrahámom svedčila o tom, že Boh urobí Abraháma otcom veľkého národa, ak sa na oplátku jeho mužské deti a potomkovia dajú obrezať.

V týchto zmluvách je Božie prisľúbenie garantované jeho vlastným svedectvom: „Keď Boh dával prisľúbenie Abrahámovi a nemal nikoho väčšieho, na koho by prisahal, prisahal na seba samého“ (Hebr 6, 13). Napriek všetkým hriechom a zlyhaniam ľudstva Boh zostáva absolútne verný svojim prisľúbeniam, jednoducho preto, že sú jeho slovom. Môže to trvať stáročia nášho času, pokiaľ sa naplnia, rovnako ako v prípade Božieho prisľúbenia Abrahámovi. Môžu sa ešte len naplniť, ako v prípade prisľúbenia všeobecného vzkriesenia. Ale Božia neochvejná vernosť svojmu slovu zostáva pre nás znamením nádeje, najmä vtedy, keď máme pocit, že Boh je k nám ľahostajný.

Sudcovia a králi

Po príchode do zaslúbenej zeme sa izraelský ľud chápal ako bezprostredne podriadený svojmu Bohu. Vytvorili voľnú konfederáciu kmeňov, ktorú politicky viedli rôzni „sudcovia“ a nábožensky proroci a kňazi. Najznámejším sudcom je Samson, ktorého príbeh je vyrozprávaný v Knihe sudcov, kapitoly 13 – 16. Napriek tomu, že sa pravidelne objavoval sudca, konečným vládcom vyvoleného ľudu mohol byť len sám Pán. Nakoniec sa však ľud cítil byť v nevýhode oproti susedným kráľovstvám. Žiadal: „Nech je nad nami kráľ. Budeme ako všetky národy, bude nás súdiť náš kráľ, bude pred nami tiahnuť a bude viesť naše vojny“ (1 Sam 8, 20).

V dôsledku týchto požiadaviek prorok Samuel vybral Šaula a pomazal ho za kráľa (1 Sam 10, 1). Šaul sa nakoniec ukázal ako nehodný kráľ a vláda bola daná Dávidovi. Ten založil základné kráľovstvo a dokonca vytvoril pomerne veľkú ríšu nad susednými oblasťami. Dávid mal veľmi komplikovaný charakter, urobil veľa zlého; avšak bol verný Božiemu poručníctvu až do konca svojho života. Sväté písmo je schopné označiť ho za „pomazaného Jakobovým Bohom, pevca piesní Izraela“ (2 Sam 23, 1). Neskorší králi často neboli verní, ale Boh zostal verný prisľúbeniam, ktoré dal Dávidovi a svojmu ľudu.

Vybratie kráľa je v Starom zákone zobrazené ako zlyhanie dôvery vo vedenie neviditeľného Boha, ale Pán premenil túto novú situáciu na začiatok nového požehnania. Súčasťou tajomstva Božej lásky k nám je to, že Boh neustále vyvádza dobré z toho, čo je zlé. Konečná spása pre celý svet prišla pomocou života a smrti jeho jediného Syna. Kráľovstvo Izraela sa stalo úradom mesiášskej nádeje. Prostredníctvom proroka Nátana bolo Dávidovi prisľúbené: „Tvoj dom a tvoje kráľovstvo bude predom mnou naveky pevné; tvoj trón bude upevnený naveky“ (2 Sam 7, 16). Táto a podobné pasáže sa stali základom nádeje ľudu, že jedného dňa príde Mesiáš, ktorého pošle Boh, aby viedol ľud k spáse.

„Mesiáš príde“

Mesiáš v hebrejčine a Kristus v gréčtine znamená „Pomazaný“. Ježiš Kristus je teda ekvivalentom „Ježiša Mesiáša“. Pomazanie olejom bolo znakom Božieho vyvolenia. Pri svojom krste v rieke Jordán bol Ježiš zjavený ako Mesiáš, pretože je Boží vyvolenec a obľúbenec. Kňazi, proroci a králi sú pomazávaní na znak Božej priazne a daru Svätého Ducha. Od budúceho Mesiáša sa očakávalo, že skombinuje tieto tri úlohy, čo Ježiš Kristus aj urobil, hoci v novom a duchovnom zmysle. List Hebrejom opisuje Ježiša ako večného veľkňaza, ktorý priniesol obeť vlastnej krvi a „zasadol po pravici trónu Velebnosti v nebesiach“ (8, 1). Evanjeliá často opisujú Ježiša ako väčšieho než Ján Krstiteľ, ktorý bol jednoznačne prorokom klasického typu. V tomto svetle možno pochopiť význam otázok ľudí, ktorí sa Ježiša pýtali, či je „jedným z prorokov“. Koniec koncov, Ježiš hlása Božie kráľovstvo. Avšak nemala to byť vláda svetskej slávy alebo moci (Jn 18, 36). Tak sa vyjasňuje dôležitosť, ktorá sa v Matúšom evanjeliu pripisuje tomu, že Ježiš je „syn Dávidov“. On je skutočne dedičom a naplnením všetkých Božích prisľúbení.

Farské Oznamy

15.11. Začiatok filipovky-štyridsaťdenného pôstu k sviatku Narodenia Ježiša Krista.

21.11. Pri svätej liturgii 16:30 požehnanie detí.

24.11. Pri svätých liturgiách bude Farská zbierka

Liturgický program od 11.11.2024 do 24.11.2024

<i>Dá-tum</i>	<i>Čas</i>	<i>Program</i>	<i>Úmysel</i>	<i>Liturgický kalendár</i>
11.11 Po.	06:45 16:30	Sv. liturgia csl. Sv. liturgia csl.	† z r. Kravčikovej 35 ZBP r. Falatkovej	Svätí mučeníci Ménas, Viktor a Vincent, svätá mučenica Štefánia. Naš prepodobný otec a vyznávač Teodor Studitský.
12.11 Ut.	16:30	Sv. liturgia csl.	† Dávid Sekelský	Svätý hieromučeník Jozafát, polocký arcibiskup.
13.11 St.	06:45 16:30	Sv. liturgia csl. Sv. liturgia csl.	† z r. Jána Filička 18 † z r. Chovancovej 285	Náš otec svätý Ján Zlatoústy, konštantínopolský arcibiskup.
14.11 Št	16:30	Sv. liturgia csl.	† z r. Kerpčárovej 1	Svätý a všehválny apoštol Filip.
15.11 Pia.	06:45 16:30	Sv. liturgia csl. Sv. liturgia csl.	† z r. Šuťákovej 10 † z r. Zuzany Šoltysovej 54	Svätí mučeníci a vyznávači Gurias, Samónas a Habib. Začiatok filipovky-štyridsaťdenného pôstu k sviatku Narodenia Ježiša Krista.
16.11 So				Svätý apoštol a evanjelista Matúš.
17.11 Ne.	07:00 08:00 10:00 11:30 15:00	Utierenň Sv. liturgia csl. Sv. liturgia sl. Sv. liturgia rom. Večierenň	Za farské spoločenstvo ZBP r. Šuťákovej 10 Na úmysel darcu	NEDEĽA 26. TÝŽDŇA PO PÄTDESIA TNICI 1. hlas
18.11 Po.	16:30	Sv. liturgia csl.	† Emília Kopčíková (ročná)	Svätí mučeníci Platón a Roman.
19.11 Ut.	06:45	Sv. liturgia csl.	† z r. Martina Figeľa	Svätý prorok Abdiáš. Svätý mučeník Barlaam.
20.11 St.	06:45	Sv. liturgia csl.	† z r. Emila Tarasoviča	Predprazdenstvo Vstupu presvätej Bohorodičky do chrámu.
21.11 Št	07:00 07:30 16:30	Utierenň Sv. liturgia csl. Sv. liturgia csl.	Na úmysel darcu ZBP r. Šoltisovej 25	VSTUP NAŠEJ PRESVÄTEJ VLÁD-KYNE, BOHORODIČKY MÁRIE, VŽDY PANNY, DO CHRÁMU. Myrovanie - požehnanie detí
22.11 Pia.	16:30	Sv. liturgia csl.	† z r. Anny Tarasovičovej	Svätý apoštol Filemon a spoločníci.
23.11 So				Naši otcovia sv. Amfilochios, ikonijský biskup, a Gregor, akragantský biskup.
24.11 Ne.	07:00 08:00 10:00 11:30 15:00	Utierenň Sv. liturgia csl. Sv. liturgia sl. Sv. liturgia rom. Večierenň	ZBP Krajňákovej 250 ZBP r. Figeľovej 207 Za farské spoločenstvo	NEDEĽA 27. TÝŽDŇA PO PÄTDESIA TNICI KRISTA KRÁĽA 2. hlas Farská zbierka